

[Prima Pagină](#) > ... > [Dreptul Familiei Și Succesiunea](#) > [Succesiunea](#) > [Adaptarea Drepturilor Reale](#) > [Portugal](#)

Adaptarea drepturilor reale

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugalia

1 Care sunt drepturile reale ar putea lua naștere în urma unei succesiuni în temeiul legii statului membru?

În primul rând, trebuie remarcat că drepturile reale pot fi drepturi de utilizare (*direitos reais de gozo*) sau drepturi de garanție (*direitos reais de garantia*).

În al doilea rând, în afara drepturilor reale asupra unor obiecte materiale, o parte a doctrinei juridice apără existența drepturilor reale asupra unor obiecte imateriale.

În fine, în Portugalia legea consacră principiul *numerus clausus* sau natura exhaustivă a drepturilor reale [articolul 1306 din Codul civil (*Código Civil*)].

DREPTURILE CARE POT FACE OBIECTUL SUCCESIUNII

Ansamblul de drepturi care nu expiră la momentul decesului titularului acestora, ci continuă ulterior, poate face obiectul succesiunii.

Articolul 2025 din Codul civil portughez se referă la ce anume poate constitui obiectul unei succesiuni. Relațiile juridice care se sting din cauza decesului uneia din părțile respective, din cauza naturii lor sau prin efectul legii, nu fac obiectul succesiunii; drepturile la care se poate renunța pot fi stinse, de asemenea, la momentul decesului titularului lor, dacă titularul a prevăzut acest lucru.

De exemplu, un uzufruct și dreptul real de utilizare și de locuire sunt drepturi reale care se sting prin decesul titularului lor, prin efectul legii [articolul 1476 alineatul (1) litera (a) și articolul 1485 din Codul civil].

Versiunea actuală a Codului civil poate fi consultată în limba portugheză la următoarea [adresă](#).

Cu excepția uzufructului (articolul 1443 din Codul civil), a dreptului real de utilizare și de locuire (articolul 1485 din Codul civil) și a drepturilor reale care se încadrează în una dintre situațiile prevăzute la articolul 2025 din Codul civil sau în alte cazuri anume prevăzute de alte dispoziții legale, de regulă, celelalte drepturi reale ar putea face obiectul unei succesiuni.

Există limitări cu privire la anumite drepturi, precum drepturile reale privind armele declarate, care pot face obiectul succesiunii doar în anumite condiții menționate la articolul 37 din Cadrul juridic privind armele și muniția (*Regime Jurídico das Armas e Munições*), și anume o autorizație din partea directorului național al Poliției de Securitate Publică (*Polícia de Segurança Pública* – PSP).

Cadrul juridic privind armele și muniția aprobat prin Legea nr. 5/2006 din 23 februarie 2006 poate fi consultat în limba portugheză la următoarea [adresă](#).

DREPTURILE REALE DE UTILIZARE

Legea prevede următoarele drepturi reale de utilizare [articolele 1302-1575 din Codul civil și cadrul juridic

privind dreptul de folosință pe durată limitată (*Regime Jurídico da Habitação Periódica*) menționate mai jos]:

- dreptul de proprietate (*direito de propriedade*) - articolul 1302 din Codul civil;
- proprietatea comună (*compropriedade*) - articolul 1403 din Codul civil;
- condominiul (*propriedade horizontal*) - articolul 1414 din Codul civil;
- uzufructul (*usufruto*) - articolul 1439 din Codul civil;
- dreptul real de utilizare și de locuire (*direito real de uso e habitação*) - articolul 1484 din Codul civil;
- drepturile reale de folosință pe durată limitată (*direito real de habitação periódica*);
- dreptul de superficie (*direito de superfície*) - (articolul 1524 din Codul civil);
- servituțurile (*servidões prediais*) - articolul 1543 din Codul civil.

Cadrul juridic privind dreptul de folosință pe durată limitată a fost aprobat prin Decretul-lege nr. 275/93 din 5 august 1993, care poate fi consultat în limba portugheză la următoarea [adresă](#).

DREPTURILE REALE REFERITOARE LA GARANȚII

Codul civil prevede următoarele drepturi reale referitoare la garanții:

- cesiunea chiriei (*consignação de rendimentos*) - articolul 656;
- gajul (*penhor*) - articolul 666;
- ipoteca (*hipoteca*) - articolul 686;
- privilegiul imobiliar (*privilégios imobiliários*) - articolele 743 și 744;
- dreptul de retenție (*direito de retenção*) - articolele 754 și 755.

DREPTURILE REALE ASUPRA UNOR OBIECTE MATERIALE

Articolul 1302 din Codul civil prevede că numai obiectele materiale mobile sau imobile (inclusiv apa) pot face obiectul dreptului de proprietate reglementat de acest cod.

DREPTURILE REALE ASUPRA UNOR OBIECTE IMATERIALE

Articolul 1303 din Codul civil se referă la proprietatea intelectuală, care este la rândul său reglementată de Codul proprietății industriale (*Código da Propriedade Industrial*). O parte din doctrina juridică stabilește că proprietatea intelectuală este un concept care include drepturile de autor și drepturile conexe, precum și proprietatea industrială. Legislația portugheză menține cele două denumiri: proprietate intelectuală (în Codul civil) și proprietate industrială (în Codul proprietății industriale, publicat în anexa la Decretul-lege nr. 110/2018 din 10 decembrie 2018).

În conformitate cu articolul 2 din Codul proprietății industriale, pescuitul, agricultura, silvicultura, creșterea animalelor și industriile extractive, industria și comerțul în sens strict, precum și toate produsele naturale sau fabricate și serviciile intră sub incidența proprietății industriale.

Doctrina juridică nu este unanimă în ceea ce privește acceptarea sau neacceptarea de către dreptul național a dreptului de proprietate și a altor drepturi reale asupra unor obiecte imateriale, de exemplu, titlul de proprietate asupra unui sediu comercial sau asupra unei proprietăți intelectuale. Această chestiune face obiectul interpretării de către instanțele judecătorești.

Codul proprietății industriale reglementează drepturile cu privire la brevete, modele de utilitate, produse semiconductoare, desene sau modele industriale, mărci, recompense, logo-uri, denumiri de origine și indicații geografice, precum și modificarea și transferul acestora.

Drepturile care decurg din brevetele și modelele de utilitate, precum și evidențele topografiilor produselor semiconductoare, desenele și modelele industriale și mărcile și alte semne comerciale distinctive pot fi constituite gaj - articolul 6 din Codul proprietății industriale.

Versiunea actuală a Codul privind proprietatea industrială poate fi consultată în limba portugheză la următoarea [adresă](#).

În ceea ce privește societățile comerciale, dobândirea prin succesiune a drepturilor asupra participațiilor sau pachetelor de acțiuni din cauza decesului unuia dintre parteneri și cerințele în acest sens sunt reglementate în

Codul societăților comerciale (*Código das Sociedades Comerciais*), și anume:

- articolul 184, în ceea ce privește succesiunea din cauza decesului unui membru al unui parteneriat;
- articolele 198, 225 și 252, în ceea ce privește succesiunea din cauza decesului unui asociat al unei societăți cu răspundere limitată;
- articolele 469 și 475, în ceea ce privește succesiunea din cauza decesului unui partener în cadrul unei societăți în comandită simplă.

Versiunea actuală a Codului societăților comerciale poate fi consultată în limba portugheză la următoarea [adresă](#).

2 Sunt aceste drepturi înscrise într-un registru al drepturilor de proprietate asupra bunurilor imobile sau mobile și, în caz afirmativ, înscrierea este obligatorie? În ce registru (registre) sunt înscrise și care sunt cerințele și procedura de înscriere?

Da, de regulă, aceste drepturi sunt înregistrate într-un registru, astfel cum se explică mai jos.

OFICIILE DE CARTE FUNCİARĂ

La oficiile de carte funciară (*Conservatórias do Registo Predial*), se înregistrează actele referitoare la statutul juridic al clădirilor, inclusiv următoarele drepturi reale [articolele 1 și 2 din Codul privind cartea funciară (*Código de Registo Predial*)]:

- actele juridice care stabilesc constituirea, recunoașterea, achiziționarea sau modificarea drepturilor de proprietate, de uzufruct, de utilizare și de locuire, de suprafață sau de servitute;
- actele juridice care stabilesc constituirea sau modificarea condominiului și a dreptului de folosință pe durată limitată;
- modificările drepturilor de proprietate asupra terenurilor care rezultă din împărțirea terenurilor, conversia structurii proprietății comune și împărțirea, precum și modificările respective;
- oferta de transfer sau de grevare, angajamentele preferențiale și prevederile preferențiale dintr-un testament, dacă acestora li s-a conferit efect real, precum și cesiunea poziției contractuale care decurge din aceste acte;
- cesiunea activelor către creditori;
- ipoteca, cesiunea sau modificarea acesteia, cesiunea gradului de prioritate al înregistrării respective și cesiunea chiriei;
- transferul de creanțe garantate prin ipotecă sau cesiunea chiriei, atunci când implică transferul garanției;
- închirierea pe o perioadă mai mare de șase ani și transferurile sau subînchirierile, cu excepția regimului dearendă;
- constituirea drept gaj a creditului garantat prin ipotecă sau cesiunea chiriei și orice alte acte sau angajamente care afectează aceleași creanțe;
- orice altă restricție a dreptului de proprietate, care face obiectul înregistrării în temeiul legii;
- actele juridice care determină stingerea drepturilor, a grevărilor sau sarcinilor înregistrate.

Este obligatorie înregistrarea actelor menționate mai sus, cu excepția celor menționate la articolul 8-A din Codul privind cartea funciară.

În temeiul articolului 687 din Codul civil, ipoteca trebuie să fie înregistrată, în caz contrar nefiind recunoscută în ceea ce privește părțile.

Condițiile de înregistrare a terenurilor sunt specificate în următoarele dispoziții legale din Codul privind cartea funciară, după cum urmează:

- Cele care fac obiectul obligației de înregistrare, termenele-limită și eligibilitatea unor drepturi asupra unei proprietăți imobiliare sunt stabilite la articolele 8-B, 8-C, 8-D și 9.
- Înregistrarea prealabilă, continuarea înregistrării – în special principiul succesiunii titlului și scutirea de la înregistrarea prealabilă în registrul de achiziții pe baza unei împărțiri/sucesiuni – sunt prevăzute la articolele 34 și 35.

- Eligibilitatea pentru solicitarea înregistrării și posibilitatea de reprezentare sunt prevăzute la articolele 36-39.
- Forma și mijloacele de depunere a unei cereri de înregistrare – în special dreptul de înregistrare pe cale electronică – sunt prevăzute la articolele 41 și 42-A.
- Documentele care trebuie depuse sunt cele prevăzute la articolele 43 și 46.

Codul privind cartea funciară poate fi consultat în limba portugheză la următoarea [adresă](#).

Informații mai detaliate privind cererile de înregistrare a terenurilor, a societăților comerciale și a autovehiculelor, de exemplu privind modul în care se trimite cererea, cerințele și serviciile, sunt disponibile online la adresa <https://justica.gov.pt/>.

OFICIILE REGISTRULUI COMERȚULUI

Acele care informează cu privire la statutul juridic al comercianților individuali, al societăților comerciale, al asociațiilor de drept civil în formă comercială și al întreprinderilor cu răspundere limitată cu asociat unic se înregistrează la oficiile registrului comerțului (*Conservatórias do Registo Comercial*). Se înregistrează de asemenea la oficiile registrului comerțului anumite acte privind statutul juridic al cooperativelor, al întreprinderilor publice, al grupurilor de interes economic și al grupurilor europene de interes economic (articolul 1 din Codul privind registrul comerțului - *Código do Registo Comercial*).

Acele prevăzute la articolul 15 din Codul privind registrul comerțului trebuie să fie înregistrate în registru la oficiile registrului comerțului.

Condițiile de înregistrare în registrul comerțului sunt menționate la articolele 28-53 din Codul privind registrul comerțului.

În temeiul articolului 32 alineatele (1) și (2) din Codul privind registrul comerțului:

- doar actele stabilite în documente care le justifică din punct de vedere legal pot fi înregistrate;
- documentele redactate într-o limbă străină pot fi acceptate doar atunci când sunt traduse, cu excepția cazului în care se referă la acte care fac obiectul înregistrării prin transcriere, sunt redactate în limba engleză, franceză sau spaniolă, iar funcționarul competent vorbește fluent limba respectivă.

În ceea ce privește obligațiile fiscale, în temeiul articolului 51 alineatul (1) din Codul privind registrul comerțului, niciun act care face obiectul unor taxe de natură fiscală nu poate fi înregistrat fără ca taxele respective să fie plătite sau asigurate.

Codul privind registrul comerțului poate fi consultat în limba portugheză la următoarea [adresă](#).

ÎNREGISTRAREA TITLURILOR DE VALOARE

Pe lângă cele pe care legea le consideră titluri de valoare, sunt eligibile ca titluri de valoare următoarele:

- titluri și acțiuni;
- obligațiuni;
- capitaluri proprii;
- titluri de participare la organisme de plasament colectiv;
- drepturi care fac obiectul răspunderii în legătură cu titlurile de valoare menționate la paragrafele precedente, cu condiția ca răspunderea să acopere întreaga emisiune sau serie ori să fie prevăzută la momentul emisiunii;
- mandate autonome;
- alte documente care reprezintă situații juridice omogene, cu condiția ca acestea să poată fi transferate pe piață.

(articolul 1 din Codul portughez privind titlurile de valoare - *Código dos Valores Mobiliários*)

Titlurile de valoare sunt nominative (articolul 52 din Codul portughez privind titlurile de valoare).

Achiziționarea de titluri de valoare, precum și constituirea, modificarea sau stingerea uzufructului, a gajului sau a altei situații juridice care grevează titlurile de valoare se înregistrează (de regulă la entitatea emitentă sau la o

entitate de administrare) și pot face obiectul succesiunii.

Înregistrarea titlurilor de valoare, entitățile de înregistrare, cerințele de înregistrare, efectele înregistrării asupra constituirii, transferului și exercitării drepturilor și asupra succesiunii acestor drepturi variază în funcție de categoriile de titluri de valoare menționate mai sus.

Aceste aspecte sunt reglementate de Codul portughez privind titlurile de valoare, aprobat prin Decretul-lege nr. 486/99 din 13 noiembrie 1999, a cărui versiune actuală este disponibilă în limba portugheză la următoarea [adresă](#).

REGISTRELE AUTOVEHICULELOR

Actele referitoare la statutul juridic al automobilelor și al remorcilor acestora sunt înregistrate în Registrele autovehiculelor (*Conservatórias do Registo Automóvel*).

În scopul înregistrării, vehiculele sunt considerate a fi autovehicule și remorci ale acestora care, în temeiul Codului rutier (*Código da Estrada*), fac obiectul înregistrării.

Articolul 117 din Codul rutier prevede ce vehicule și remorci sunt supuse obligației de înregistrare. Codul rutier aprobat prin Decretul-lege nr. 114/94 din 3 mai 1994, în versiunea sa actuală, poate fi consultat în limba portugheză la următoarea [adresă](#).

Articolul 5 din Codul privind înregistrarea autovehiculelor (*Código de Registo Automóvel*) enumeră situațiile în care înregistrarea este obligatorie.

Autovehiculele nu pot face obiectul unui gaj – articolul 8 din Codul privind înregistrarea autovehiculelor.

Cerințele privind înregistrarea autovehiculelor pot fi consultate la următoarea [adresă](#).

Înregistrarea autovehiculelor este reglementată prin Decretul-lege nr. 54/75 din 12 februarie 1975, care poate fi consultat la următoarea [adresă](#).

De reținut și Regulamentul privind înregistrarea autovehiculelor (*Regulamento do Registo de Automóveis*), din Decretul-lege nr. 55/75 din 12 februarie 1975, care poate fi consultat la următoarea [adresă](#).

REGISTRUL NAȚIONAL AL AERONAVELOR

Aeronavele sau echipamentele autonome (motor, rotor, elice etc.) trebuie să fie înregistrate în Registrul național al aeronavelor (*Registo Aeronáutico Nacional*).

Cererea de înregistrare se depune utilizând formularul și este însoțită de următoarele documente:

1. contractul de vânzare – cumpărare sau alt document care atestă vânzarea;
2. certificatul de radiere din registrul aeronautic al țării anterioare de înregistrare sau certificatul de neînregistrare;
3. certificatul de vămuire în cazul unei aeronave importate dintr-o țară din afara Uniunii Europene;
4. două fotografii ale aeronavei, una din față și una din lateral cu mărcile de naționalitate și de înregistrare inscripționate, în format 9x12, fără margini și imprimate în culori neutre.

În cazul documentelor eliberate în străinătate, semnăturile pe care le conțin acestea trebuie să fie certificate și legalizate în mod corespunzător de un notar, iar pe documente trebuie să fie aplicată apostila în conformitate cu dispozițiile articolelor 3 și 4 din Convenția de la Haga din 5 octombrie 1961 de abrogare a cerinței privind supralegalizarea documentelor oficiale străine, ratificată prin Decretul-lege nr. 48450 din 24 iunie 1968, sau să fie certificate și legalizate în mod corespunzător de un agent diplomatic sau consular portughez din țara respectivă.

Documentele eliberate în Portugalia de o entitate juridică trebuie să poarte semnăturile reprezentanților legali recunoscuți prin lege, împreună cu formula „autorizați în mod corespunzător, în exercitarea puterilor lor”.

Informații suplimentare pot fi găsite pe site-ul web al [Autorității Naționale a Aviației Civile](#) (*Autoridade Nacional*

de Aviação Civil).

REGISTRUL NAVELOR

Înregistrarea navelor este reglementată de Decretul-lege nr. 265/72 din 31 iulie 1972 (Regulamentul general al autorităților portuare - *Regulamento Geral das Capitancias*), care poate fi consultat la următoarea [adresă](#).

Decretul-lege nr. 96/89 din 28 martie 1989 de instituire a Registrului navelor internaționale din Madeira (*Registo Internacional de Navios da Madeira*) și [Ordinul ministerial de punere în aplicare nr. 715/89 din 23 august 1989](#) (*Portaria n.º 715/89, de 23 agosto*), care reglementează anumite aspecte ale acestuia, sunt, de asemenea, aplicabile.

Notă: Decretul-lege nr. 96/89 din 28 martie 1989 este republicat ca anexă la Legea nr. 56/2020 din 27 august 2020. Acesta poate fi consultat astfel cum este formulat în prezent, la această [adresă](#).

În temeiul acestui cadru juridic:

- navele naționale, cu excepția celor aparținând Forțelor Navale, trebuie să fie înregistrate în ceea ce privește proprietarul acestora pentru a putea desfășura activitatea la care se încadrează [articolul 72 alineatul (1) din Regulamentul general al autorităților portuare];
- navele comerciale sunt, de asemenea, supuse înregistrării comerciale în temeiul legislației relevante [articolul 72 alineatul (3) din Regulamentul general al autorităților portuare];
- navele naționale sunt înregistrate la birourile maritime, cu excepția ambarcațiunilor de agrement, care sunt înregistrate la organizațiile prevăzute în legislația care prevalează [articolul 73 alineatul (1) din Regulamentul general al autorităților portuare];
- în cazul achizițiilor sau construcțiilor noi, biroul maritim indicat în respectiva autorizație este competent [articolul 73 alineatul (2) din Regulamentul general al autorităților portuare];
- în cazul achizițiilor sau construcțiilor de înlocuire, biroul maritim la care erau înregistrate unitățile înlocuite este competent în ceea ce privește înregistrarea [articolul 73 alineatul (3) din Regulamentul general al autorităților portuare];
- o navă construită sau achiziționată într-un port în orice parte a teritoriului național poate fi vândută sau înregistrată în alt port din aceeași sau din altă parte a teritoriului, cu condiția să dețină autorizația corespunzătoare [articolul 73 alineatul (4) din Regulamentul general al autorităților portuare];
- Navele ușoare de la bord, chiar dacă acestea sunt bărci de salvare, ambarcațiunile auxiliare de pescuit de mici dimensiuni și ambarcațiunile fără motor și fără pânze, de mici dimensiuni, precum ambarcațiunile mici, schifurile, bărcile gonflabile și hidrobicicletele, destinate utilizării până la 300 m la reflux, sunt exceptate de la înregistrare, dar intră în sfera de competență a autorității maritime, care este responsabilă pentru emiterea autorizațiilor pentru funcționarea acestora (articolul 77 din Regulamentul general al autorităților portuare).

Cerințele privind înregistrarea navelor sunt prevăzute la articolul 78 din Regulamentul general al autorităților portuare.

În special, în ceea ce privește înregistrarea navelor în cazul succesiunii în urma decesului:

- în cazul succesiunii, modificările aduse înregistrării se bazează pe atestarea actului de succesiune, a masei succesoriale și a respectivei hotărâri de ratificare, însoțită de un document emis de serviciul fiscal competent care confirmă că taxa de succesiune în cauză [articolul 82 alineatul (2) din Regulamentul general al autorităților portuare] a fost achitată, garantată sau nu este exigibilă;
- navele străine dobândite prin succesiune sau printr-o acțiune formulată în fața instanțelor portugheze trebuie să fie înregistrate la biroul maritim stabilit de o autoritate superioară [articolul 75 alineatul (3) din Regulamentul general al autorităților portuare].

REGISTRUL ARMELOR

Cadru juridic privind armele și muniția aprobat prin Legea nr. 5/2006 din 23 februarie 2006 poate fi consultat în limba portugheză la următoarea [adresă](#).

Armele și muniția sunt supuse obligației de declarare și înregistrare la PSP (Poliția de Securitate Publică).

Sucesiunea în urma decesului face obiectul cerințelor prevăzute la articolul 37 din cadrul juridic privind armele și muniția menționat mai sus.

ÎNREGISTRAREA PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE se realizează la Institutul Național pentru Proprietate Industrială (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*).

Acordarea brevetelor, modelelor de utilitate, produselor semiconductoare, înregistrarea desenelor sau modelelor industriale, a mărcilor, a recompenselor sau a logo-urilor și acordarea denumirilor de origine și a indicațiilor geografice se realizează de către Institutul Național pentru Proprietate Industrială, la care trebuie depuse cererile respective.

Cerințele și efectele cererii de acordare sau înregistrare sunt prevăzute în Codul privind proprietatea industrială pentru fiecare dintre categoriile de mai sus, fără a aduce atingere legislației Uniunii Europene și convențiilor internaționale aplicabile.

Pentru informații practice privind modul în care se depune și se întocmește o cerere de acordare sau înregistrare, poate fi consultat site-ul web al Institutului Național pentru Proprietate Industrială, la adresa <https://inpi.justica.gov.pt/>

3 Care sunt efectele înscrierii drepturilor reale?

De regulă, înregistrarea drepturilor reale asupra bunurilor imobile nu are efect de constituire a unui drept. Cu toate acestea, pentru alte categorii de bunuri, această regulă poate include excepții prevăzute în dispoziții legale speciale.

EFACTELE ÎNREGISTRĂRII TERENURILOR

Efectele asociate înregistrării unor drepturi reale asupra proprietăților imobiliare sunt cele prevăzute la articolele 4-7 din Codul privind cartea funciară, și anume:

- efectul între părți;
- opozabilitatea față de terți;
- prioritatea în ceea ce privește înregistrarea;
- prezumțiile generate de înregistrare.

Codul privind cartea funciară poate fi consultat la următoarea [adresă](#).

EFACTELE ÎNREGISTRĂRII LA REGISTRUL COMERȚULUI

Efectele înregistrării la registrul comerțului provin în principal din dispozițiile articolelor 11-14 din Codul privind registrul comerțului, și anume:

- prezumțiile generate de înregistrare;
- prioritatea în ceea ce privește înregistrarea;
- efectul între părți;
- opozabilitatea față de terți.

Codul privind registrul comerțului poate fi consultat la această [adresă](#).

EFACTELE ÎNREGISTRĂRII TITLURILOR DE VALOARE

Efectele înregistrării titlurilor de valoare pot fi consultate în Codul privind titlurile de valoare (*Código dos Valores Imobiliários*), disponibil [aici](#), și variază în funcție de categoria titlurilor de valoare vizate. Înregistrarea poate avea efectul constituirii unui drept cu privire la anumite categorii de titluri de valoare (articolul 73 din Codul privind titlurile de valoare).

EFACTELE ÎNREGISTRĂRII CELORLALTE CATEGORII DE BUNURI MENȚIONATE MAI SUS

Efectele înregistrării armelor, aeronavelor, navelor, autovehiculelor, proprietății intelectuale sau proprietății industriale pot fi consultate în legislația specială menționată deja, pentru fiecare dintre aceste categorii de

bunuri.

4 Există norme și proceduri specifice pentru adaptarea unui drept real invocat de o persoană în temeiul legii aplicabile succesiunii pentru situația în care în legea statului membru care se invocă nu se prevede acest drept?

Dispozițiile legale care pot fi aplicate pentru adaptarea drepturilor reale în cazul succesiunii sunt, în principiu, articolul 15 din Codul civil (de exemplu, atunci când adaptarea se face de către instanță în cadrul unui proces judiciar) și articolul 43-A din Codul privind cartea funciară (de exemplu, în cazul în care adaptarea este făcută de către operatorul registrului în actul de înregistrare).

Adaptare în sens strict, care poate avea loc atunci când există o problemă tehnică care rezultă din aplicarea a două legi diferite în materie de succesiune. De exemplu, în cazul unui copil adoptat ai cărui părinți adoptivi și părinți biologici decedază, în cazul în care legislația din țara X se aplică succesiunilor care rezultă în urma decesului părinților adoptivi, iar legislația țării Y se aplică succesiunilor care rezultă în urma decesului părinților biologici, acest lucru poate conduce la un rezultat care nu este dorit de niciunul dintre sistemele juridice în cauză (de exemplu, copilul adoptat nu este, în cele din urmă, nici moștenitor al părinților adoptivi și nici al părinților biologici). Instanța trebuie să soluționeze această problemă prin adaptare.

O altă situație, respectiv nu adaptare în sensul strict al cuvântului, ci mai degrabă substituie/transpunere se produce atunci când o doctrină consacrată într-o altă lege este înlocuită cu o doctrină cunoscută în legislația internă.

Conceptul de substituie/transpunere oferă un cadru mai potrivit pentru cazurile de adaptare a drepturilor reale, astfel cum se menționează la articolul 31 din Regulamentul (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor. Un bun exemplu ar fi cel al substituirii doctrinei referitoare la „locație” (consacrată în legislația altui stat dar neexistentă în legislația portugheză) cu dreptul real de suprafață (consacrat în legislația portugheză).

Atât Curtea, în acțiunile judiciare, cât și operatorul registrului, la momentul înregistrării, pot efectua o astfel de substituie/transpunere. Decizia operatorului registrului poate fi contestată în fața instanței (articolele 140-146 din Codul privind cartea funciară).

NOTĂ

Informațiile incluse în această fișă informativă nu sunt exhaustive și nu au caracter obligatoriu pentru punctul de contact, pentru instanțe sau alte entități și autorități. Cu toate că fac obiectul unor actualizări periodice, este posibil ca fișele informative să nu conțină toate revizuirile legislative și, prin urmare, nu înlocuiesc consultarea textelor juridice în vigoare în orice moment.

Ultima actualizare: 31/10/2025

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.